

ABONAMENTUL:

Un an . . . 160 Lei
 Căminătate
 Pe an . . . 80 Lei
 Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 ARAD
 Strada Horia No. 2.
 (Clubul Partidului
 Național Țărănesc)

Săptămâna politică

Evenimentele politice din ultima săptămână par a fi mai bogate și mai variate. Ziarele din capitală abea pot înregistra știrile și le comentează sau le exploatează în fel și fel, după nuanța lor politică. Îndeosebi oficioasele opoziții par a fi într-o stare nervoasă dintr-un motiv ușor de înțeles: ele așteaptă cu răbdare o bruscă transfigurare a regimului văzând puterea și o apropiată guvernare — a partidului lor. Anticipăm că nu este cu nimic întemeiată această speranță, întrucât evenimentele sunt de așa caracter pentru care un guvern popular să fie constrâns a părăsi cârma și a o ceda unor partide nepregătite, pentru cari o guvernare însemna acum o aventură în pagura țării. Or, existând chiar evenimentele ce le descriem aci, situația guvernului nu a slăbit cu nimic, — din punct de vedere.

Opoziția nădejduște să poată estorica guvernarea pe chestiunea incidentului dela opera română din capitală și pe întâmplările ce au urmat acestuia. Pe întâmplat adecă, că la serbarea aniversării unitii Basarabiei, ce s'a ținut în săptămâna trecută în sala operei române din București d. Costachescu ministrul instrucției publice în cuvântarea sa să aducă omagii dlui Stere — generalului politician din Basarabia. Trei generali din asistență dnii Petala, Rucanu și Mărdărescu ostentativ au pășit sala. După informațiile presei din capitală, generalii s'au simțit ofențați întrucât a fost lăudat d. Stere care în zădărniciul Regat, în cercurile mari, este considerat trădător al neamului pentru atitudinea sa în războiul mondial când d. Stere prin ziarul său Lumina s'a declarat prieten al germanilor și condamna politica României. După acest incident dela operă, bine înțeles au urmat comentariile. Unele ziare au susținut că nu trebuia să aibă loc o atitudine dușmănoasă din partea generalilor, la acel festival și mai ales nu, când la înalta Regență a fost de față. Părerea operei deci a fost explicată și ca o ofență adusă din partea generalilor înaltei Regențe.

Generalii, pentru a limpezi situația creată și pentru a-și justifica atitudinea s'au prezentat, în zilele următoare înalțului Regent C. Sărățeanu și i-au comunicat că ei nu au intenționat să jicnescă Regența. Îscându-se mai apoi cazul unei satisfacții cerute de basarabeni, d. General Cihoschi, ministru al Armatei, văzându-se în o situație grea, a demisionat, demisia fiindu-i primită, la 4 Aprilie.

După aceste întâmplări, opoziția caută să exploateze situația și ob-edată de guvernul guvernării aduce înviuiri guvernului ca și cum acesta ar fi virovat pentru întâmplările petrecute. D. Stere, după relatările presei din București, spie a para-liviturile opoziției împotriva guvernului pe chestiunea d-

sale, a declarat că se retrage din viața politică și își va da demisia din partid, ca, și astfel, să remarce o completă absență în viața publică. D. Averescu gășind că e momentul oportun să se afirme, după atâtea congrese nereușite și să intre în combinație la o eventuală criză de guvern, a lansat un nou manifest și se pretinde stăpân al situației. D. Vintilă Brătianu, la rândul i, injură furios și promite — promite! — îndreptarea „relelor“ făcute de actualul guvern, în cele din urmă aflăm că d. Stere deși s'a retras din partid, d sa n'a înțeles să se retragă definitiv din viața politică ci va continua să apere interese Basarabiei chiar dacă ar trebui să facă opoziție guvernului și va fi alături de guvern când opoziția va căuta să triumfeze și să dea pentru aceste evenimente lovitură actualului regim.

În legătură cu atitudinea luată de d. Stere, se anunță că sfatul basarabean va hotări că în sfârșit ce direcție să ia în viitor. Se vorbește și de formarea unui partid basarabean în fruntea cu d. Stere.

La 5 cor. înapoiindu se în țară din America, d. profesor Iorga și întrebând fiind de corespondenții capitalei asupra stării noi politice, d-sa a ținut să condamne patima politicianismului și să remarce necesitatea unei concentrări a forțelor pentru ridicarea prestigiului țării în străinătate, unde, după constatările d sale ne bucurăm progresiv de tot mai multă încredere, fapt ce a confirmat și d. D. R. Ioanițescu care s'a întors în țară în ziua de 6 cor. după o absență de o lună.

În urma evenimentelor credem a ști că va demisiona din guvern și d. Costachescu ministrul instrucției publice care rostise cuvântarea dela operă cum și d. Moldovanu directorul regional din Chișinău. Presa din capitală dă acest din urmă știri cu oarecare rezervă nefiind cunoscut în ce fel se va rezolva incidentul.

Față de zvonurile ce s'a lansat pentru a se da situației guvernului, în fața acestor evenimente, o înfățișare critică, știrile primite din sursă bine informată ne îndreptătesc a da cea mai categorică desmințire rezervându-ne pentru viitor dreptul de a aduce și comentarii în legătură cu aceste întâmplări pe cari am ținut necesar a le da sumar nainte de a face mărturisiri principale. Red.

Recruții la jurământ. Duminică la 6 cor. s'a luat jurământul recruților dela toate armele, în cadrul unei mari festivități, în piața mare din cetatea Aradului, la care au participat toate autoritățile civile și delegații parlamentari, dnii dr. E. Velciu și dr. A. Boțioc. Serviciul religios a fost celebrat P. S.S. Episcop Grigore al Aradului.

OSANA!

„Osana! Bine este cuvântat, Cel ce vine întru numele Domnului!”

Cu aceste cuvinte înălțătoare și pline de bucurie a întâmpinat poporul pe Mântuitorul care intra în Ierusalim; intrare care astăzi o serbează întreaga Biserică Creștină. Nu se putea o mai frumoasă și mai adevărată izbucnire a sentimentelor de dragoste și credință, decât aceste osanale isvorite din adâncul inimei poporului: popor care umilit, despoiat, persecutat și rob, vedeau în Mântuitorul pe fiul lui Dumnezeu, — Mântuitorul — promis de Tatăl oamenilor prin gura prorocilor.

Să serbăm și noi ziua această împodobind lăcașurile noastre cu verdețată și strigând:

„Osana! Bine este cuvântat, Cel ce vine întru numele Domnului!”

Proteguirea muncii din țară

Dispozițiile noiei legi promulgată la 3 Aprilie a. c.
 Norme de mare importanță.

La 3 cor. a fost promulgată și publicată legea pentru proteguirea muncii indigene. Noua lege conține dispozițiuni de mare interes întrucât regula mentează o stare de lucruri care până acum a fost în detrimentul muncitorilor și al industriașilor și comercianților originari din țară. Era suficient ca un străin să fi venit în țară ca imediat să înceapă să concureze pe profesioniștii nostri cu mai puțin capital. Din acest punct de vedere legea, — dacă reglementează o situație neclară până acum — stabilește norme cari sacționate cu grave pedepse sprijinesc pe profesioniștii indigene și restrâng adecă supun unor reguli de formă și de drept pe străini.

Așa dar după noua lege, străinul industriaș, comerciant sau amplotat în aceste profesii va trebui să solicite, înainte de a intra în țară, o autorizație dela Ministerul muncii din România, fie direct fie pe cale diplomatică, pentru a putea exercita o meserie aici în țară. Ministerul, înainte de a decide cere propunerile comisiilor migrațiunilor, cari vor trebui să țină seamă la darea avizului de situația materială în general și de aceea a profesioniștilor industriași, și comercianți din regiunea în special unde străinul vrea să și stabilească un domiciliu, fără de aceste considerente profesioniștii nostri ar fi expuși lipsei de muncă și angajamente prin concurența străinului. Legea conține pe lângă normele severe și o oarecare indulgență pentru acei străini cari s'au stabilit un țară înainte de 1914 exercitând un comerț sau industrie cu firmă înscrisă la tribunal și pentru acei cari se găseau în țară la 1 Ianuarie 1930 dar cari sunt căsătoriți cu românce și au copii. Aceștia primesc de drept și definitiv prelungirea valabilității livretului de exercitarea profesiunii cu obligația de a-și viza livretul de exercitarea profesiunii în fiecare an. Toți ceilalți străini cari se gășesc în țară exercitând o profesiune vor tre-

bui să ceară în curs de 3 luni dela punerea în aplicare a legii autorizația ministerului prin Inspectoratele de muncă, în acest caz pentru angajați o va solicita patronul sub severe pedepse, amende în bani dela 5 până la 10 mii. Această autorizație e necesară și pentru că tribunalele nu vor mai inscrie firme fără această autorizație. De sub dispozițiile legii fac excepție ziarisții, profesorii, preoții și voiajorii de comerț.

O dispoziție binevenită este că livretele pot fi revocate pe motive cari privesc ordinea și siguranța statului.

Mai să spună cineva că partidul național-țărănesc nu sprijinește munca indigenă și nu tinde pentru îmbunătățirea situației muncitorilor, industriașilor și comercianților.

Cazul d-lui Stere. Din ultimele știri aflăm că statul basarabean intrunindu-se consecutiv în ziua de 7 și 8 Aprilie pentru a decide asupra demisiei dlui Stere din partidul național-țărănesc, s'a declarat cu majoritate de 50 contra 26 voturi solidar cu guvernul și a dat în comunicat că reprobă acțiunea d-lui Stere și în consecință nu-l va urma. Rezultatul votului e privit drept o pecetluire definitivă a înfrângerii d-lui Stere, după ce este cunoscut că d-sa a intenționat, în caz că ar avea aderarea statului basarabean, să formeze un bloc sau chiar un partid basarabean.

Acțiunea d-lui Stere a fost violent atăcată și condamnată de d. Pann Halipa, un foarte activ și apreciat politician din Basarabia. Pe d. Stere astfel nu-l vor urma decât câțiva prieteni intimi ceace nu agraavează deloc situația guvernului d-lui Iuliu Maniu.

Toată lumea românească se va întâlni la concertul și petrecerea societății „Crișana“ a doua zi de Paști la „Crucea Albă“. Începutul la orele 9 seara.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 460.—480.—	per 100. kg.
Orz	" 280.—290.—	" " "
Ovăș	" 290.—300.—	" " "
Porămb	" 240.—260.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 15—25000.—
" " boi	" 15—25000.—
" " porci	" 2—4500.—
Vacă	" 6—9000.—

Sfaturi referitoare la însemnarea porumbului.

Cu cât însemnăm porumbul mai de timpuriu cu atât îl semănăm mai puțin adânc fiindcă straturile mai adânci a pământului sunt încă reci și semanța nu găsește căldură necesară pentru a încolți și răsări normal. Cu cât se încălzește mai bine pământul cu atât așezăm semanța mai adânc. La însemnări întârziate înmoiem semanța 24. ore în apă caldă prin care procedura obținem răsărirea porumbului cu 4—5, zile mai timpuriu.

N. P.

Adresa Directoratului Ministerial VII. Timisoara referitor la îmbunătățirea pășunelor și islazurilor.

Referindu-ne la circularile și instrucțiunile de până acum date de Ministerul Agriculturii Direcțiunea Islazurilor, relative la lucrările de întreținere și îmbunătățire ce trebuiesc făcute în fiecare an pășunelor și care lucruri sunt:

1. Distribuția mărcinelor și scăeților.
2. Stărpirea moșoroaielor de cârțiță.
3. Grăpatul cu grapa de livezi.
4. Nivelatul și curățitul bolovanilor.
5. Imprejumierea și reparatul ei.
6. Curățitul adăpătoarelor.
7. Ingrășatul etc.

Toate aceste lucrări au menirea de a stimula fertilitatea și mări producția, fără de care o pășune nu se poate pune efectiv în valoare.

Dacă până în prezent unele din aceste lucrări nu s-au efectuat încă timpul fiind potrivit și favorabil pentru îndeplinirea lor. Vă rugăm ca imediat să luați măsuri de executare deoarece în conformitate cu prevederile Legii pășunelor și instrucțiunile date s-au prevăzut în bugetele planurilor de exploatare pe 1930 la fiecare pășune sumele necesare pentru acest lucrări iar planurile de exploatare conform art. 22 Reg. din Legea pășunilor urma ca cel mai târziu până la 1 Ianuarie 1930 să fie făcute la toate pășunile.

Având în vedere importanța practică a acestor lucrări vă atragem atenția a depune toată stăruința la executarea lor.

Vă rugăm a-ne comunica de executare.

Șeful Serviciului Agriculturii

Îng. Agr. Inspector cl. I.

(ss) N. Popescu.

Șeful Secției:

(ss) N. Ștefănescu.

Ce-i de făcut pentru salvarea agriculturii.

După încheierea păcii s-a schimbat politica economică mondială.

Până când înainte de război statele industriale și-au protejat industria lor prin convenții comerciale încheiate cu statele pur agricole asigurându-și de obicei necesarul prin absorbirea produselor agricole din țările respective, până atunci azi ne găsim în fața unei situații de tot noui, întrucât tot acele state industriale caută să și în detrimentul producției lor industriale să și apere și interesele agrare proprii cu scopul de a produce în țară atâta hrană pentru populațiune cât în caz de nevoie să o poată aproviziona prin pesterile ei proprii fără să mai fie avizată la ajutorul țărilor agricole.

Cu alt cuvânt:

Statele industriale împotătoare pentru intensificarea agriculturii lor în țară se apară față de produsele străine prin impunerea taxelor de import, contingente, — adică fixarea cantității produselor agricole ce pot fi primite de a fi împotăte.

Prin această protejare a dezvoltării agriculturii s'a majorat producțiunea mondială astfel că azi am ajuns la o supraproducțiune însemnată adică peste cantitățile de lipsă relativ la necesitățile de hrană etc. și ca urmare la scăderea catastrofală a prețurilor produselor agricole, ceea ce în mod firesc în statele agrare se resimte în măsură mai dezastruoasă.

Din cele expuse reese că pe lângă o producțiune de cereale și animale de prima calitate — cari pot lua lupta cu produsele celorlalte țări agricole — depinde plasarea produselor noastre agricole în mare parte de convențiunile comerciale ce se încheie între satul nostru și statul respectiv importator și de favorul ce din partea Statului nostru se asigură produselor destinate exportului ca premii de export, reducerea de transport, etc.

În criza agricolă mondială de azi cu bani scump — față de prețurile de batjocoră de pe piața a produselor agricole — nu poate fi loziciunea conducătorilor vieții noastre agricole: majorarea producțiunei cu orice preț, căci după celebrul profesor Dr. E. Laur Directorul Uniunii țărăniște Elvețiene „Săbiciunea tuturor măsurilor artificiale pentru ridicarea prețurilor produselor agricole pe piața mondială zece în creșterea producțiunei“.

Azi are să fie lozica: Produs calitativ și eften, —

a) Fără investiții constisitoare ca să rămână gospodarului un venit și pe lângă prețurile dezastruoase de azi și pe lângă.

b) Organizarea modului de plasarea produselor, credit corespunzător, lesniri de transport, premii de export și convențiuni comerciale favorabile, salvarea agriculturii noastre după cum vedeți nu depinde dela intensificarea și dela posibilitatea de plasare cât mai convenabilă a produselor.

N. Popescu

Continuarea raportului de activitatea Camerei pe anul 1929

Secția Zootehnică.

Secția zootehnică formează al doilea capitol din preocupările noastre de prima importanță, căruia chiar și prin buget i s'a asigurat fonduri după posibilitatea aproape de necesitățile ce se prezintă din toate regiunile județului nostru.

În județul Arad creșterea vitelor este predominantă de 3. rase de bovine și anume rasa „Simmenthaler“ care se obicinuește în regiunile unde creșterea vitelor este mai dezvoltată, mai intensivă și unde se află nutreți mai abundent. Rasa „Podolică“ care se obicinuește în regiunea cu creșterea mai extensivă „Luncă“ și rasa „Pinzgau“ pe locurile mai înalte, la deal mai vărtos în plasa Hălmagiu, — repartizate după cum urmează: Rasa „Simmenthaler“ în plasele Pecica, Arad, Sântana, Siria, Radna și jumătate din Ineu Șebis și Chișeneu. Rasa „Podolică“ în jumătate a plaselor: Ineu Chișeneu și rasa „Pinzgau“ în plasa Hălmagiu și jumătate Șebis.

La cai avem rasa „Nonius“ care este mai răspândit care se obicinuește în partea dela șes a județului, până când în alte regiuni este sânge Englez încrucișat cu Arab și la munte așa zis calul de munte.

Stocul total al animalelor repartizat pe speță se prezintă după cum urmează:

Cabaline	61.275.
Bovine	81.774.
Ovine	72.777.
Porcine	87.381.
Capre	10.873.
Găini	347.048.
Gâște	90.757.
Rațe	54.883.
Curci	11.258.
Albine	5.825 famil.

Paralel cu directivele noastre ce am luat în privința Secției agricole, am îmbunătățit și chestiunile cari privesc creșterea animalelor, modul de a-le hrăni și apăra față de bolile epidemice ce apar etc. Am căutat ca pentru raționalizarea în crescătoriile de prin comunele județului nostru să menținem puritatea sângelui după rasa respectivă. În vederea acestor năzuințe am îngrijit ca Comisiile de expertiză să țină seamă în mod foarte sever și cu rigoare de principiile ce ne sunt dictate de Regulament. Prin urmare deci animalele devenite neapte, din an în an le am înlocuit cu material proaspăt. În regiunile mai lipsite am înființat și susținut prin fondurile noastre bugetare stațiuni de

montă cu animalele de reproducție Camerei iar comunelor și composesatelor de prin plasele dela șes le-am dat împrumuturi fără dobândă pe durată mai lungă sau mai scurtă, am acordat și ajutoare destul de considerabile pentru că afară de crediturile putem sta într'un mod și mai acut la procurarea animalelor de reproducție de cari au lipsă.

Aceste împrumuturi, ajutoare și lesniri ating în bugetul Camerei între următoarele cifre:

Împrumuturi Lei 1.136.991. care servit la cumpărarea a 84. tauri, 4. măsari, 33. vieri și 13. berbeci.

Ajutoare Lei 450.426. — cari au repartizate în mod egal după situația financiară a comunei sau Composesatului mai redus sau mai majorat.

Pentru regiunile — unde Camera susține pe spesele ei stațiunile de montă — cum am afirmat și mai sus — cumpărat din regiunile Transilvaniei: 17. tauri de rasa „Pinzgau“ și 10. vieri „Mangalița“ și 20. vieri „Simmenthaler“ i-am distribuit și întreținuți fiind de particulari — agricultori mai de șes — contra unei bonificație fixate în tractul ce avem de pe la dosar. În ținerea acestor animale este pusă sub controla și supravegherea Camerei Agricultură, autorităților comunale și Serviciului Medico Veterinar ceea ce plasă.

În total avem în întreg județul 501 cap. tauri de rasa „Simmenthaler“ 41 „ „ „ „ „Pinzgau“ 133 „ „ „ „ „Podolică“ 160 „ armăsari „ „Nonius“ 10 „ „ „ „ „Lipițaner“ 575 „ vieri „ „Mangalița“ 21 „ „ „ „ „Lorkshire și Bata“ 20 berbeci de rasa „Merinos“ 93 „ „ „ „ „Tigaia“ 1009 „ „ „ „ „Turcană“ 94 țapi

în total deci 2666. animale de reproducție care corespund de aproape de criteerilor din Regulament la stocul animale ce avem, cum am zis și sus.

În anul trecut am avut 32. stațiuni de montă cu 78. armăsari ai Statului 44. stațiuni de montă cu 88. armăsari comunali și particulari și în fine 4. stațiuni de montă cu 4. armăsari ai Statului susținute de Camera.

La aceste 80. stațiuni au fost înstate în decursul anului 1929. 80. iepe.

După celea susarătate am strădănit să țină paș și a da populațiunei cuve

relații, explicațiuni și sfaturi și în privința hranei animalelor, îngrijirea acestora etc. Cu aceste ocazii am atins în mare parte și chestiunea pășunelor și fânajelor cari pe lângă cereale contribuiesc foarte mult la hrana ce este a se da animalelor.

Am desfășurat activitatea recerută și pentru evitarea bolilor, cari aduc pagube între vite, servind crescătorilor de toate instrucțiunile relativ la măsurile ce sunt a se lua în mod preventiv și pentru tratament.

Intocmai pentru acest motiv, dat fiind încă dorim a avea la îndemână toate mijloacele necesare financiare am strămutat la Ministerul de Agricultură și Domenii ca să ne fie permis a reintroduce taxele de 1 și 2 Lei incasabile cu ocaziunea conscrierilor de primăvară a animalelor. Acest venit contemplează Camera a și-l asigura în baza ordinului Ministerului de Agricultură și Domenii No. 44723. urmând ca suma ce compete după conscrierea din anul trecut să fie alocată în bugetul Comunei care apoi se va vârsta la casseria noastră iar ca contravaloare comuna își va incasa taxele dela agricultori deodată cu dările.

Banii incasați de Cameră astfel au fost alocați la Cheltuieli speciale pentru „Combaterea epizootiilor la animale”.

Aviz.

Se aduce la cunoștință celor interesați că cu data de azi au sosit la Camera de Agricultură 10 mașini de semănat porumbul cu 2 rânduri.

Conform hotărârii Comitetului de Direcțiune aceste se vor distribui exclusiv comunelor deloase unde nu sunt introduse mașinile de semănat porumb în rânduri și numai la asociații de câte cinci agricultori, pe baza cereri semnate de toți amatorii și vizată de primăria comunală.

Această mașină se va preda cu 50% reducere adică cu lei 900. Nouă sute per. bucată.

Cei ce doresc a cumpăra sunt rugați a înainta rugarea îndeplinind formalitățile de sus.

Agricultorii sunt rugați a profita de ocaziunea ce li se oferă imediat, având în vedere numărul redus de care dispunem din aceste mașini.

Direcțiunea Camerei.

De Sf. Paști ziarul nostru va apare în mai multe pagini conținând articole de mult interes.

Legea pentru apărarea liniștei și creditului țării.

A făcut mare zăvălă în taberele partidelor de opoziție legea pentru apărarea liniștei și creditului țării, adusă înaintea Parlamentului de către ministrul finanțelor, dl. Virgil Madgearu, votată de Cameră și Senat mai zilele trecute și promulgată la 2 Aprilie ac. Înainte de a comenta legea, o reproducem textual:

Art. 1. Se vor pedepsi cu închisoare corecțională dela 3 luni până la 2 ani toți cei cari vor fi răspândit, în public prin publicațiuni, broșuri, ziare, circulări, afișe sau vor fi colportat prin viu grai fapte neadevărate de natură a produce panică sau de a tulbura siguranța Statului, ordinea publică sau liniștea cetățenilor.

Când răspândirea în public a faptelor neadevărate prin mijloacele arătate mai sus ar putea atinge încrederea în creditul Statului, al instituțiilor de credit garantat de Stat, precum și al instituțiilor de credit particular, sau va fi pricinuit, în pericol sau o tulburare pentru creditul public și privat, pedeapsa va fi dela 6 luni la 3 ani închisoare corecțională.

Art. 2. Se vor pedepsi cu închisoare corecțională dela un an până la 3 ani toți acei ce vor fi adus cunoștinței publice acte sau fapte privitoare la interese superioare de stat, secrete, prin natura lor sau declarate astfel de lege.

Când divulgarea actelor sau faptelor arătate mai sus se va săvârși de însăși cei însărcinați cu păstrarea lor, pedeapsa va fi maximum închisorii corecționale.

Art. 3. Judecarea acestor delictes se va face de tribunalele corecționale în prima instanță.

În toate cazurile urmărirea acelor ce au săvârșit vreunul din delictesle pedepsite de această lege nu se va putea începe decât din inițiativa sau cu aprobarea unuia din șefii de departamentele a căror interese au fost lezate.

Procesele se vor judeca de urgență și cu precădere înaintea tuturor celorlalte procese.

Art. 4. Acțiunea publică și cea privată privitoare la infracțiunile prevăzute mai sus se prescriu după un an dela săvârșirea lor.

Textul legii e de ajuns de clar în stabilirea faptelor cari cad sub prevederile ei, iar pedepsele ce se aplică sunt — recunoaștem destul de severe. Inșă față de știrile alarmante și false răspândite în streinătate și mai cu seamă în țară, asupra situației din Basarabia, știri răspândite prin presă și graiu viu, de către partidele din opoziție și de gazetele, lor guvernul a fost nevoit să vină în această lege pentru a reprimă această indeletnicire odioasă pe spatel țării.

Cât rău și panică poate produce o știre falsă, cred că e de ajuns să amintesc stupefacția și neliniștea generală ce a cuprins populația, când seara de 4 Ianuarie 1930, ziarul „Voința Poporului” a anunțat demisia cabinetului. Ei bine, dacă atunci, când ziarul amintit a publicat această știre falsă, ar fi existat legea pe care o publicăm, ziarul „Voința Poporului” ar fi suportat consecințele acestei legi. Amintind un fapt am dat și un exemplu despre caracterul politic al legii. În urma acestui exemplu cetitorului îi va fi ușor să judece ce fapte cad sub prevederea ei.

Dar legea are și un caracter oarecum economic financiar, când prevede pedepse și pentru acei ce răspândesc știri cari ar putea atinge încrederea în instituțiile financiare particulare și de stat. Deci și aceia vor fi pedepsiți de această lege, cari vor spune despre o bancă oarecare că nu mai poate face față plăților, că e în pragul falimentului și alte de seama aceasta.

Ultima parte a legii se ocupă de acei cari vor divulga sau vor aduce la cunoștința publică acte sau fapte cari privesc interese superioare de stat și sunt „secrete prin natura lor”. Și această dispoziție a acestei legii își are menirea ei.

Se știe că liberalii fiind multă vreme la putere, au avut timp să plaseze prin funcțiunile importante toți oameni de-ai lor. Or, aceștia acum când liberalii sunt în opoziție, au luat bunul obicei, de atunci când aveau vreun act mai important și care putea interesa pe flocoșul șef al liberalilor, dădeau fuga cu el la Vintilă și-l copiau.

Astfel stând lucrurile, trebuiau luate măsuri pentru reprimarea atâtor însușiri ale partidelor din opoziție. Legea pentru aceștia a fost votată și cerem ca să-și fie aplicată. *Silviu Rașcu*

Știri diferite

Doliul casei regale în urma înecării din vieță a M. S. Reginei Victoria a Suediei, Curțile M. S. Regelui M. S. Reginei Maria și A. S. R. Prințipelui Regent, au luat doliu pe timp de 15 zile, cu începerea dela 6 Aprilie.

Aflăm că prietenul nostru Petre Hălmăgean din Chier, a fost promovât doctor în drept al facultății de drept din Cluj.

Felicitările noastre!

Consiliul județean din Arad este convocat pe ziua de 17 Aprilie. Punctele esențiale ale acestei ședințe sunt întocmirea regulamentului consiliului și acel de funcționare a serviciilor județene, alegerea unor funcționari județeni, chestiunea bugetului, drumurilor și delegarea a 5 membrii, în consiliul asociației județene care va funcționa la Timișoara, lângă Directorat.

Viitor ministru al armatei pare a fi desemnat după toate probabilitățile d. general Condeescu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Culturale

Conferința d-lui Bogdan-Duică. La 6 Aprilie a. c. a avut loc la palatul cultural conferința d-lui profesor universitar Bogdan Duică din Cluj despre scriitorul Slavici. Sala palatului cultural a fost arhiplină dacă socotim și pe elevii și elevele de școală și militarii dela galerie. D. Bogdan Duică a dat auditorilor o descriere a vieții literare a lui Slavici cetind interesante documente literare, caracteristice timpului. A făcut o rea impresie între auditori reflexiile d lui Bogdan Duică — cari n'aveau nimin comun cu literatura lui Slavici — asupra „regionalistilor politici” și asupra „trădătorului” Moldovanu din Basarabia. Cu alte ocazii, aceste deraieri dela subiect ar putea lipsi cu desăvârșire din conferințele dlui Bogdan Duică, mai ales că între auditori a fost o majoritate de diverse concepții politice, care când e vorbă de politică nu s'ar asimila cu politica dlui Bogdan Duică. În concluzie, după cele auzite, suntem în drept a afirma că am așteptat la Arad pe omul cărturar și deloc nu pe politicianul Bogdan Duică, care ne putea scuti, fără nici o șfortare, de reflexiile cari n'aveau nici un gust estetic și nu pot avea loc într'un palat cultural.

Auditor.

O poveste cu tâlc

de I. Cădariu

A fost odată... că de n'ar fi, nu s'ar povesti. Cică a fost undeva, în Patagonia, în Papuasias, ori mai știu eu pe cari meleaguri... Pe cine l-o îmbrânci curiozitatea să afle undă, cine-l poate opri? Povestea noastră — ca toate poveștile — nu precizează locul. Destul că a fost odată... un inspector... ba mi-se pare că și un revizor. Și au mai fost și niște învățătoare, cari așteptau să fie înaintate.

Pentru înaintare — după legile și mai ales după „obiceiul pământului” — trebuiau îndeplinite anumite formalități și mai trebuiau câștigate anumite documente. Deci învățătoarele din poveste s'au provăzut cu tot ce le trebuia pentru înaintare și apoi cererile, întocmite și ajustate în regulă, le-au încredințat revizorului și inspectorului, așteptând în liniște să le vină „înaintarea”.

Uitasem să Vă spun că în țara aceea erau niște obiceiuri ciudate. Când credeai că ești mai „în regulă”, atunci se putea întâmpla să rămâni... în afara de regulă. Și mai uitasem să Vă spun că acele învățătoare, după toate aparențele nu prea erau „moderne”; deși „modernismul” chiar și în Papuasias, Patagonia, etc. — ca pretutindeni unde trăiesc animale bipede — era în mare cinste. Și fiindcă învățătoarele acelea nu erau „moderne”, nu le venia „înaintarea”. Au așteptat ele cât au așteptat, dar nu venia și pace. Ce să facă? Nu se poate ști ce s'or fi gândit ele, ori ce le-o fi șoptit cineva, destul că într'o bună zi se adună la sfat.

— Nu ne mai vine înaintarea, su rată!

— Văd și eu. Dar care-o fi pricina?
— Pricina o fi fiind ea careva; dar eu, drept să ți spun, n'am poftă să aștept după înaintare pân'oiu împleți cozi albe.

— Atunci ce e defăcut?

— Uite, eu aș zice că... pe semne hârțile noastre nu prea au trecut la dl. revizor și la dl. inspector... hai să încercăm și cu altfel de „hârții” mai „convingătoare”.

Și au încercat. A dat fiecare din mizeria sa câte o legăturică cu „hârții” mai „convingătoare”, în valoare de câte 5000 Lei de cap. Și iarăși au așteptat.

Dar ți-ai găsit? Înaintarea naibii se încăpățina mereu să nu vină. Și n'a mai venit nici astăzi.

Acum, nu putem ști, oare primitorii „hârțiilor” s'or fi gândit să mai aștepte, cu scopul ca cele 5000 — după analogia talanților din scriptură — să mai chieме la ele pe aceeași cale alte 5000? Ori, poate, dl. inspector o fi pierdut dosarul celorlalte hârții, mai puțin convingătoare, în vreun birt oarecare, căci de mulțori a fost văzut rezolvând acte oficiale prin birturi, cu păharul de vin pe masă între acte? Probabil și una și alta.

Între timp, cei doi cinstiți slujbași, din pricina altor operațiuni tot curate, au... sburat din posturile lor. Și așa învățătoarele respective, în loc de înaintare, s'au ales fiecare cu o cheltuiură de câte 5000 Lei dați de geaba.

Învățătura? Păi, să nu dai paserea din mână pentru porumbelul de pe copaci! Nu? Cine-i mai pretențios și nu se mulțumește cu această învățatură banală, formuleze și el singur, alta mai savantă?
I. C.

Ps. Ultimele radiograme ajunse din Papuasias aduc știrea, că nici învățătoarele păcălite nu se mulțumesc numai cu banala învățatură... nebanală; ci par'că s'au cam pus pe treabă serioasă. încât pe cei doi cinstiți slujbași fără „portofoliu” o să-i cam tulbure nițel și altceva decât niște dubioase remușcări de conștiință. De, te puni cu muerile? Pe cum vedeți, povestea noastră are perspectiva de a nu se fi sfârșit.
I. C.

Societatea Național-Culturală „Crișana“ a Studenților Universitari din Cluj — a proiectat un mare festival artistic urmat de dans pe ziua de 21 Aprilie (a doua zi de Paști) la Crucea Albă din Arad, și în ziua 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) la Casina română din Chișineu Criș.

Scopul principal al Societății este de a semăna cultură în masele poporului de pe Valea Crișurilor, înființând cât mai multe biblioteci, din venitul realizat în asemenea ocazii.

Facem deci apel călduros către toți bunii români adresându-le rugămintea să participe într'un număr cât de mare la festivalul nostru, ușurându-ne astfel împlinirea desideratelor noastre. La acest turneu luând parte un grup impresionant de studenți, vom oferi On. oaspeți o petrecere cu adevărat studențească.

Comitetul.

România

Comitetul școlar județean Arad
Nr. 885/1930.**Convocare**

În conformitate cu dispozițiile Art. 79 din Regulamentul pentru aplicarea Decretului-Lege privind organizarea comitetelor școlare, de pe lângă școlile primare și în baza hotărârii Comitetului școlar județean adusă în ședința ținută la 12 Martie 1930 convocăm adunarea generală școlară județeană pe Duminică la 4 Mai 1930 ora 10 în sala mare a Prefecturii județului Arad.

Ordinea de zi.

1. Drea de seamă a secretarului despre activitatea și gestiunea comitetului școlar județean în cursul anului 1929 și despre activitatea comitetelor școlare rurale.

2. Aprobarea contului de gestiune a comitetului școlar județean depe exercițiul 1929.

3. Aprobarea bugetului comitetului școlar județean, depe anul financiar 1930.

4. Fixarea contribuțiilor la cari vor fi impuse comitetete școlare rurale, pentru formarea veniturilor comitetului școlar jud.

5. Aprobarea mijloacelor pentru comitetele școlare rurale, cari n'au mijloace suficiente.

6. Propuneri și interpelări. Interpelările se vor înainta în scris comit. școl. județean cu 3 zile înainte de adunarea generală.

7. Alegerea 2 membrii în comitetul școlar județean, dintre delegații membrilor comitetelor școlare rurale pe timp de 4 ani în locul Dnilor Petru Eleneși și Dimitrie Ciobota, a căror mandat a exp.

8. Toți delegații comitetelor școlare rurale, vor aduce sine actul justificativ, referitor la delegare.

Arad la 7 Aprilie 1930

p. Președinte.
Prefect.
Dr. Lazar.Secretar.
V. Pătariu.

No. 315/1930.

Publicațiune

Primăria comunei Seitim va ține licitație publică cu oferte închise pentru furnizarea a lor 10,000 kgr. porumb, 5000 kgr. țărâțe 3000 kgr. ovăș 8000

snopi tului, 40,000 paie de grâu, 10,000 kgr. pleavă mărunță, 20,000 fân necesare stocului de animale a comunei Seitim pe anul 1930. Licitatiia se va ține în ziua de 24 Aprilie 1930 ora 10 $\frac{1}{2}$ la Primărie în conformitate cu L. C. P. oferte se pot înainta și separat pentru fiecare soi de nutreț. Odată cu ofertele se va depune și vadiu de 10% numai în numerar. Condițiunile se pot vedea la primărie.

Seitim la 31 Martie 1930.

Primăria

REGATUL ROMÂNIEI.
PREȘEDINTELE DELEGAȚIUNII
CONS. JUD. ARAD.
SERVICIUL ADMINISTRATIV.
No. 10680/930.

Rezumat: Îndeplinirea postului de șef al serviciului tehnic al drumurilor și construcțiilor al Jud. Arad și al postului de inginer la acest serviciu.

Concurs.

Noi, Președintele Delegații Consiliului Județean Arad,

Publicăm concurs pentru îndeplinirea postului de inginer șef și postului de inginer, devenite vacante la Serv. drumurilor și construcțiilor al Jud. Arad prin mutarea fostilor ingineri, retribuite după vechime, însă maximum cu salariul de baza conform proiectului de buget al județului pe anul 1930 Lei fiecare 2000 Lunar și acesorii.

La aceste posturi pot reflecta candidații, cari au diploma de inginer și întrunesc condițiile prevăzute în art. 5 din regulamentul legii Statului funcționarilor publici.

Cei cari n'au mai ocupat funcțiuni publice, sau dacă au fost asemenea funcțiuni, însă n'au câștigat încă stabilitatea afară de condițiunile arătate mai sus vor trebui să dovedească, că au trecut cu succes examenul de capacitate prevăzute în art. 74 din Regulamentul Legii Statului funcționarilor publici.

La cereri se vor anexa: certificat de naștere, actul de raționalitate, certificat dela primăria comunală de domiciliu, că n'a suferit de vre'o condamnatie infamantă și nu este pus sub urmărire, certificat medical, actul de studii, certificat militar, și declarație de limbele ce cunoaște.

Cei cari ocupă funcțiuni publice, ne vor înainta cererile prin autoritatea unde funcționează, cu certificarea funcțiilor până azi.

Cererile ni se vor înainta până la data de 10 Mai 1930.

Numirea se va face de Consiliul Județean în conformitate cu Art. 2: 6 din legea pentru organizarea administrațiilor locale iar numirea șefului se va aproba și de Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.

Arad, 1930, luna Aprilie, ziua 4.

Președ. Deleg. Cons Jud.

Dr. Lazar

Subst. Secret. General,
Indescifrabil

Nr. 1474/1930

Primăria comunei Nădlac.

Publicațiune.

Comuna Nădlac, ține licitație publică în ziua de 28 Aprilie 1930 ora 10 a. m. pentru arcedarea dreptului

de cinema de vară din parcul Păduriță.

Licitatiia se va ține în conformitate cu art. 88-110, din legea contabilității publice cu oferte închise și sigilate.

Caetele de sarcini, se pot vedea zilnic între orele oficioase la serviciul economic com.

Amatori vor depune deodată cu oferta o garanție de 5% a sumei oferite, în numerar sau efecte garantate de stat, consemnate la Ad-ția Financiară, prezentându-ne nouă numai recepisa respectivă.

Nădlac, la 5 Aprilie 1930.

Primăria.

România

Primăria Municipiului Arad.

Serviciul Economic.

No. 9223/1930.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că pentru concesionarea pe timpul de sezon a bufetului, garderobei și a lucrărilor de barbierit, manicur și fotograf la băile comunale „Neptun”, în ziua de 24 Aprilie ora 10 a. m. se va ține licitațiune publică cu oferta închise și sigilate în biroul serviciului economic (Primăria Camera 104) pe lângă observarea formalităților prevăzute de art. 88-110 a legii contabilității publice.

Ofertanții pt. a putea fi admiși la licitație vor depune deodată cu oferta în plic separat și sigilat garanța provizorică de 5% asupra sumei oferite.

Caetul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru sub orele de serviciu în camera No. 104.

Arad, la 3 Aprilie 1930.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 1475/1930.

Primăria comunei Nădlac.

Publicațiune.

Comuna Nădlac, ține licitație publică în ziua de 14 Mai 1930, ora 11 a. m. pentru renovarea primăriei și alte localuri proprietatea comunei.

Licitatiia se va ține în conformitate cu art. 88-110 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Caetele de sarcini, devize, se pot vedea zilnic între orele oficioase la serviciul economic com.

Amatori vor depune deodată cu oferta o garanție de 5% a sumei oferite, în numerar sau efecte garantate de stat consemnate la Ad-ția Financiară, prezentându-ne nouă numai recepisa respectivă.

Nădlac la 5 Aprilie 1930.

Primăria.

Nr. 1476/1930.

Primăria comunei Nădlac

Publicațiune.

Comuna Nădlac, ține licitație publică, pentru construirea fântănilor cu sistem „Northon” în ziua de 14 Mai 1930, ora 10 a. m.

Licitatiia se va ține în conformitate cu art. 88-110 din legea contabilității publice, cu oferte închise și sigilate.

Caetele de sarcini, devizi se pot vedea zilnic între orele oficioase la serviciul economic com.

Amatorii vor depune deodată cu oferta o garanție de 5% a sumei ofe-

rită, în numerar sau efecte garantate de stat, consemnate la Ad-ția Financiară, prezentându-ne nouă numai recepisa respectivă.

Nădlac, la 5 Aprilie 1930.

Primăria

România

Comitetul școlar județean Arad.
Nr. 905/1930.**Publicațiune.**

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 12 Mai, 1930, ora 10, se va ține în sala mică dela prefectura județului Arad, licitație cu oferte închise, în conformitate cu Art. 88-110 din Legea contabilității publice, pentru vinderea pe vecie a imobilului înscris în cartea funduară sub Nr. 424 a comunei Toc, compus din casă și intravilam.

Imobilul din chestiune a fost proprietatea lui Nicolae Tonța și soția din acea comună, și este situat pe lângă șoseua națională potrivit pentru băcănie sau eventual crâșmă.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura județului camera 43 și la notariatul cercual Ilteu, în zilele de lucru, orele 11-13.

Concurenții vor specifica în ofertă că cunosc localul din chestiune, precum și caetul ee sarcini.

Odată cu oferta se va prezenta și garanța de 5% în numerar sau efecte de stat.

Arad la 8 Aprilie 1930

Președinte.

Prefect.

Dr. Lazar ss

Secretar.

V. Spătariu a

Programul cinematograferelor

Central: *Tigrul alb.* Filmul sonor cu Lon Chaney, Lupe Velez și Estelle Taylor.

Select: *Hallo, Hollywood,* cu Marion Davies și William Haines.

Elite: *Curierul secret,* cu Carl Aldini.

Grădiște: *Beția simțurilor,* cu Gina Manes și Lars Hanson.

Gal: *Căpitan Sorrell și fiul său* cu H. B. Warner, Imogene Robertson și Nils Asther.

La „Lăptăria Agricultorilor”

Arad, Str. A. Mureșianu 7-8

să poate căpăta Unt de calitate I, Lei 160.— kgl. Cașcaval Teleader 60.— Lei. La comercianți prețuri favorabile.

Fleștecare tindr Român a credință către Patrie, Tron și Partidul N.-șărdnesc intră în roata volnicilor.

Abonații ziarului nostru sunt cu stăruință rugați a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administrației ziarului.

Achitați abonamentul la „ROMÂNUL“